

Орчлнѣд ончта болн чинртä тѳр

Советск партийн-правительственн делегац Германск Демократическ Республикд иньгдлж гинчлдж одлгѣнд цуг орн-нутгудар онѣг ѳгцхäv. Эн йовдл орчлнѣд ончта чинртä, Европд болн цуг делкä тѳвкнүн бäälгѣнг батлхд нилчän халдахмн гилж прсрессивн улс тоолджацхана.

17 сай гар немшнриг хамцулджах Германск Демократическ Республик — Германä тууджд äмтин түрүн болдж уудсн күч-кѳлсчирин государств болджана. Эн государств тогтснас нааран нäамн джил болснанны эргид экономикän ѳсглж делгрүллгѣндän ик чинртä динлврмүд күцв. Энүнä промышленностин келж гаргѣдг эд-таврнѣ, дäанä ѳмн гаргѣджасн кемджәнäси хойр холван ѳсв, селәнä элл-ахугѣан күцврмүдтägär ѳсгäд, кѳдлмшинѣ кооперировать кесн тѳлälän крестьян улсин олз-орунѣ гурвн холван шаху ѳслт күцв.

Германск Демократическ Республикин бärджäh тѳвкнүн бäälгѣнг батлхд дурта газадин политикнѣ, Германиг негдүлхин туск тѳрт теднä бärджäh бärцнѣ, тер Советск Союзла ни-иньгинär, хоорндан дѳнѣ-тусан күрглцдж бääh бäälлнѣ дегд гилг эрки-чинртä мѳн. Социалистическ лагерин цуг орн-нутгудла ах-дүүгѣин залгѣлдата бääси бийнѣ, Германск Демократическ Республик наадк чигн цуг орн-нутгудла сän-сäähн, денѣгцү бäähär седлжәнä. Капиталистическ 20 орн-нутгудла эн хулдгүүлгä келгнä зѳвшäллѣ кесн бäанä. Германиг негдүллгнä туск тѳрнѣ болхла, ГДР-н оли-äмтин болн правительств, эн тѳриг ни-тѳвкнүн, демократическ кевär, немшнр бийснѣ хоорндан эврän харгѣдж күүндäд, тѳвкнүн бäälгѣнд дурта, демократическ германск государств бүрлädг болдгар күцäхмн гих бärцтä бääцхәнä. ГДР мана государствла ни-негтä, дѳнѣ-тусан күрглцдж бäälгѣн ик гилг чинртä болджана. СССР, ГДР хойр хоорндан ни-иньгинär бäälгѣн, пролетарск интернационализмн уйдшго ул деер үндслддж, эн орн-нутгуд хоюрн тѳвкнүн бäälтин болн социализмин

тѳлä хамцнѣгцү ноолда келж йовхар ѳргмдж авчана. Н. С. Хрущевин келсär болхла, ГДР, СССР хойрин күч-кѳлсчирин хоорндан иньгллгѣн — күмн äмтин иргчиг айта сän кехин тѳлä кегч ноолдана алдр тѳрär ѳргмдж-улмтлѣ авчана.

Тер учрар чигн, советск партийн-правительственн делегац ГДР-д ирсиг, немш оли-äмтин нургѣлдж ик гилг байртаггар угтдж йѳрälдж, эн ииглж ирлгѣн — тѳвкнүн бäälгѣнä боли оли-келн äмтин хоорндан ни-иньгинär бääh тѳрт ик гилг чинртä йовдл гилж тослджацхана. Советск оли-äмтинä элчнриг ГДР-д „Фрайндшафт!“ — „Иньгллгѣн!“ — гилж тослж мендлцхәнä. Тиигчкäd тегäd, тѳвкнүн бäälгѣнä боли немш äмтин сä хäägч германск тѳриг чикднѣ хагѣлхмн гилж äлднѣ болв чигн темдгäцхäд-джәнä.

Германск тѳрин гол-утхнѣ болхла Германиг негдүллгнä хаалгѣнѣ оллгѣн болджана. Немш нег келн äмтин бäädг болджана, болв онц-онц социальн-экономическ янзта германск хойр государств — Германск Демократическ Республик (Восточн Германѣ), Германä Федеральн Республик (Западн Германѣ) хойр бäанä. Немш оли-äмтин эдниг негдүлхиг некджäцхәнä. Болв Западиг залгч улс, западно-германск йосудин гардачнрла үгän негдүлдж авчкад, тер негдүллгѣнг кехлärн, Западн Германѣд нойлджах реакционни лиг-дарата йосиг бас Германä Восточн äнѣгд тархадж кехмн гилж күчлдж некцхәнä. Түүнäs даву, негдүлдсн Германѣ северо-атлантическ деермч блокд орлцдж, дäанä шин деермч дävрлѣ эклхд гол-улнѣ болгѣхар телн седлхәнä. Болв тимн хаалгѣ, Еврспиг болн нарт делкäg кевтнѣ дäанä äамшглä харгѣулх учрта.

Ни-тѳвкнүн, демократическ кевär Германиг негдүлхд бääh ганцхн хаалгѣнг, ГДР-н правительств 1957 джилин июлин 27-д кесн герчллгѣндän заалж келджәнä. Августин 8-д Народн Палатд эн зураг цäälгѣлж келджägгäд, премьер-министр Отто Гротеволь, ма-

на гаргѣхмн гилжäh германск хойр государствин конфедерац — цуг келн-äмтинä сäägѣннѣ хäägч тѳр гилж медүлдж заав. Болв зуг Западн, Восточн хойр Германѣ хоорндан ѳбрлдж, селвлцдж күүндлцдж конфедерац гаргѣсн болхла, Германä цуг газр деер ядерн селм келж, түүг бäärшүлдгиг уурулх, германск хойр государствс хоюрн дäанä багмудас салдж гарх — ним эрки чинртä тѳрмүд күцäхд нилчän халдах билä гилж Отто Гротеволь келв.

Германиг негдүллгнä туст Германск Демократическ Республикин зааджах хаалгѣнг Советск Союз сäанär меддж, бүклднѣ дѳнѣнѣ. ГДР-н Народн Палатд келсн үгдän үр Хрущев, ГДР-н ѳгчäh селвгиг, немш келн-äмтинä сäägѣннѣ хäägч уүлдврмүд келгнä йоста чик зура мѳн гилж нерäдв. „Советск Союз болн социалистическ наадк чигн орн-нутгуд, кемрлжән кергтä болсн цагт, Германск Демократическ Республикин ѳмн күцäх зѳвтä тѳрän күцäдж, энүнä ноолданд күсн демократическ динлврмүдän, сулдхвран боли газадин ѳлмä уга тустан бäälгѣан харсхднѣ дѳнѣгän күргцхäh“ — гилж Н. С. Хрущев немш оли-äмтиг иткүлв. Немш оли-äмтин эврä хувän бийснѣ йлгѣлдж чадх зѳвтäg Советск Союз лавта иткүлдж, тѳвкнүн бäälгѣнг батлдж болдгар боли немш келн-äмтинä санан-седкллä ирлцнѣгцү болдгар германск тѳриг хагѣлхд дѳнѣ-тусан күргхär күчлджәнä.

Нарт делкän прогрессивн улс цуггар-советск партийн-правительственн делегац ГДР-д ирсиг чик гилж зѳвшäräд, нарт делкä тар уга бäädгиг уурулцж, Европд боли нарт делкäd тѳвкнүн бäälтиг батлхд советск-германск күүндлцдж нилчän күргх гилж ицджäцхәнä. „Советск Союз немш оли-äмтинä иньгнѣ. Европейск äамшг уга бäälгнä итклтä харсачнѣ, немшин оли-äмтинд үзгдх äамшгин ѳмнäs, Европд тѳвкнүн, äамшг уга бäälгѣнг эвдлгнä ѳмнäs нег мѳслж эн босна“ — гилж Китдин „Гуан минжибао“ газет бичджәнä.